

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ HƯƠNG

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC
TẠI HUYỆN BẢO YÊN, TỈNH LÀO CAI

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG
NGÀNH: QUẢN TRỊ KINH DOANH

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ & QUẢN TRỊ KINH DOANH

BÙI THỊ HƯỜNG

GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC
TẠI HUYỆN BẢO YÊN, TỈNH LÀO CAI

Ngành: Quản trị kinh doanh

Mã số: 8.34.01.01

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. ĐỖ THỊ BẮC

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi, các kết quả nghiên cứu được trình bày trong luận văn là trung thực, khách quan và chưa từng dùng để bảo vệ lấy bất kỳ học vị nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn, các thông tin trích dẫn trong luận văn này đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 18 tháng 8 năm 2020

Tác giả luận văn

Bùi Thị Hương

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn, tôi đã nhận được sự hướng dẫn, chỉ bảo tận tình của các thầy cô giáo, sự giúp đỡ, động viên của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Nhân dịp hoàn thành luận văn, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới Ban Giám hiệu, Phòng Đào tạo, Khoa Quản trị kinh doanh - Trường Đại học kinh tế và quản trị kinh doanh Thái Nguyên đã tận tình giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, thực hiện đề tài và hoàn thành luận văn.

Tôi xin được bày tỏ lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc **PGS.TS. Đỗ Thị Bắc** đã tận tình hướng dẫn, dành nhiều công sức, thời gian và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình học tập và thực hiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể lãnh đạo, cán bộ viên chức Bảo hiểm xã hội huyện Bảo Yên đã giúp đỡ và tạo điều kiện cho tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Xin chân thành cảm ơn gia đình, người thân, bạn bè, đồng nghiệp đã tạo mọi điều kiện thuận lợi và giúp đỡ tôi về mọi mặt, động viên khuyến khích tôi hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, ngày 18 tháng 8 năm 2020

Học viên

Bùi Thị Hương

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC HÌNH.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	3
3. Đối tượng nghiên cứu.....	3
4. Phạm vi nghiên cứu.....	4
5. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học hoặc thực tiễn	4
6. Kết cấu của luận văn	4
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC	5
1.1. Cơ sở lý luận về thu bảo hiểm xã hội bắt buộc.....	5
1.1.1. Khái niệm về thu bảo hiểm xã hội bắt buộc.....	5
1.1.2. Vai trò của thu bảo hiểm xã hội bắt buộc	7
1.1.3. Nội dung thu bảo hiểm xã hội bắt buộc	9
1.1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến thu bảo hiểm xã hội bắt buộc	19
1.2. Kinh nghiệm về tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại một số nơi ở Việt Nam.....	24
1.2.1. Kinh nghiệm về tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại thành phố Lào Cai, tỉnh Lào Cai.....	24
1.2.2. Kinh nghiệm về tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Lục Yên, tỉnh Yên Bái	26
1.2.3. Kinh nghiệm về tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Quang Bình, tỉnh Hà Giang	27
1.2.4. Bài học kinh nghiệm rút ra về tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	28
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	30
2.1. Các câu hỏi nghiên cứu của đề tài	30
2.2. Phương pháp nghiên cứu	30
2.2.1. Chọn địa điểm nghiên cứu	30
2.2.2. Thu thập số liệu.....	30

2.2.3. Phương pháp phân tích.....	33
2.2.4. Các chỉ tiêu phân tích.....	34
Chương 3. THỰC TRẠNG THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC TẠI HUYỆN BẢO YÊN, TỈNH LÀO CAI.....	36
3.1. Khái quát về Bảo hiểm xã hội huyện Bảo Yên.....	36
3.1.1. Tình hình cơ bản của huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	36
3.1.2. Tình hình cơ bản của Bảo hiểm xã hội huyện Bảo Yên	38
3.3. Thực trạng thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	43
3.3.1. Đối tượng tham gia bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	43
3.3.2. Phương thức và mức đóng bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	48
3.3.3. Quy trình thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	51
3.3.4. Thanh tra kiểm tra thu bảo hiểm xã hội bắt buộc	69
3.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	70
3.4.1. Yếu tố bên trong bảo hiểm xã hội tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	70
3.4.2. Yếu tố bên ngoài bảo hiểm xã hội tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	71
3.5. Đánh giá chung về thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên tỉnh Lào Cai.....	75
3.5.1. Những kết quả đạt được	75
3.5.2. Hạn chế và nguyên nhân	77
Chương 4. GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC TẠI HUYỆN BẢO YÊN, TỈNH LÀO CAI.....	80
4.1. Quan điểm, Phương hướng, mục tiêu tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	80
4.1.1. Quan điểm tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	80
4.1.2. Phương hướng tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	81

4.1.3. Mục tiêu tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	81
4.2. Giải pháp tăng cường thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	82
4.2.1. Tăng cường vai trò quản lý nhà nước về thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	82
4.2.2. Giải pháp mở rộng đối tượng và nguồn thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	83
4.2.3. Nâng cao chất lượng nguồn nhân lực bảo hiểm xã hội tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai	86
4.2.4. Đẩy mạnh thông tin tuyên truyền về bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	86
4.2.5. Ứng dụng công nghệ hiện đại trong thu bảo hiểm xã hội bắt buộc tại huyện Bảo Yên, tỉnh Lào Cai.....	87
4.3. Kiến nghị.....	88
4.3.1. Kiến nghị với cơ quan quản lý nhà nước	88
4.3.2. Đối với tổ chức công đoàn đại diện người lao động trên địa bàn huyện Bảo Yên.....	90
KẾT LUẬN	91
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	94
PHỤ LỤC	98

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

STT	Ký hiệu viết tắt	Cụm từ đầy đủ
1	ASXH	An sinh xã hội
2	BHTN	Bảo hiểm thất nghiệp
3	BHXH	Bảo hiểm xã hội
4	BHYT	Bảo hiểm y tế
5	CNTT	Công nghệ thông tin
6	DN	Doanh nghiệp
7	BHTNLĐ	Bảo hiểm tai nạn lao động
8	BNN	Bệnh nghề nghiệp
9	HCSN	Hành chính sự nghiệp
10	HĐLĐ	Hợp đồng lao động
11	CSDLĐ	Chủ sử dụng lao động
12	LĐ-TB&XH	Lao động, thương binh và xã hội
13	NLĐ	Người lao động
14	SDLĐ	Sử dụng lao động
15	SXKD	Sản xuất kinh doanh
16	TL, TC	Tiền lương, tiền công
17	UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1.	Bảng phân bổ tỷ lệ đóng BHXH từ 01/01/2007 đến nay	14
Bảng 2.1.	Quy mô mẫu và số lượng người tại các địa điểm điều tra.....	32
Bảng 2.2.	Thang đo của bảng hỏi và ý nghĩa của giá trị bình quân	32
Bảng 3.1.	Thống kê trình độ cán bộ viên chức BHXH huyện Bảo Yên.....	42
Bảng 3.2.	Tình hình tham gia BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Bảo Yên giai đoạn 2017 - 2019	44
Bảng 3.3.	Tình hình tham gia BHXH bắt buộc của các khối ngành trên địa bàn huyện Bảo Yên giai đoạn 2017-2019	45
Bảng 3.4.	Tình hình tham gia BHXH bắt buộc của người lao động trên địa bàn huyện Bảo Yên giai đoạn 2017-2019	46
Bảng 3.5.	Tình hình nợ đọng BHXH bắt buộc tại huyện Bảo Yên năm 2017 - 2019.....	50
Bảng 3.6.	Tỷ lệ nợ đọng so với tổng số thu thực tế tại BHXH huyện bảo Yên Yên giai đoạn 2017 - 2019	50
Bảng 3.7.	Tình hình thực hiện kế hoạch thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Bảo Yên giai đoạn 2017 - 2019.....	52
Bảng 3.8.	Đặc điểm cơ bản của các phiếu điều tra	55
Bảng 3.9.	Tổng hợp ý kiến về thu BHXH bắt buộc của người tham gia BHXH bắt buộc tại huyện Bảo Yên	57
Bảng 3.10.	Tổng hợp ý kiến về thu BHXH bắt buộc của chủ sử dụng lao động tại huyện Bảo Yên	59
Bảng 3.11.	Tổng hợp ý kiến về thu BHXH bắt buộc của cán bộ BHXH huyện Bảo Yên	62
Bảng 3.12.	Tổng hợp ý kiến về thu BHXH bắt buộc của cán bộ quản lý tại huyện Bảo Yên	67
Bảng 3.13.	Tổng hợp số lượng các đơn vị bị kiểm tra, thanh tra BHXH tại huyện Bảo Yên giai đoạn 2017 - 2019.....	69

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 1.1.	Quy trình thu BHXH bắt buộc	18
Hình 3.1.	Sơ đồ cơ cấu tổ chức bộ máy hoạt động của BHXH huyện Bảo Yên.....	41
Hình 3.2.	Biểu đồ tỷ lệ nợ đóng BHXH bắt buộc tại huyện Bảo Yên giai đoạn 2017 - 2019.....	51
Hình 3.3.	Biểu đồ tình hình thực hiện kế hoạch thu BHXH bắt buộc tại BHXH huyện Bảo Yên giai đoạn 2017 - 2019	52